

Β' ΤΕΥΧΟΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Υπογράμμισε τα ρήματα στις προτάσεις που ακολουθούν και βάλε Μ αν είναι μεταβατικά και Α αν είναι αμετάβατα.

- Οι γονείς της πλημμύριζαν από περηφάνια.
- Άφησε τις βαλίτσες του στην είσοδο.
- Ο δρόμος έκλεισε από τις κατολισθήσεις.
- Το βέλος πέτυχε το στόχο.
- Το πλοίο κοντεύει να φτάσει στο λιμάνι.
- Η γιαγιά ξυπνάει κάθε μέρα πολύ πρωί.

2. Στις παρακάτω προτάσεις υπογράμμισε τα αντικείμενα, όπου υπάρχουν.

- Η αίθουσα γέμισε ασφυκτικά με κόσμο.
- Η Ελένη μας είπε ένα τραγούδι.
- Οι μουσικοί κουρδίζουν τα όργανα.
- Περιμέναμε λίγα λεπτά στην είσοδο.
- Ο μαέστρος διεύθυνε την ορχήστρα.

3. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσεις τα αντικείμενα και να κυκλώσεις τα υποκείμενα.

- Ο Σωκράτης μαθαίνει κιθάρα.
- Στο τέλος της συναυλίας το κοινό χειροκρότησε τους μουσικούς.
- Την εκδήλωση διοργάνωσε ο δήμος Ηρακλείου.
- Οι προβολείς φώτισαν το στάδιο.
- Ο θείος μου προμηθεύτηκε τις προσκλήσεις από το διαδίκτυο.

4. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσεις τα υποκείμενα και να κυκλώσεις τα κατηγορούμενα.

- Η Αριάδνη φαίνεται **κουρασμένη**.
- Φαίνεται ότι έβρεξε πρόσφατα.
- Η συγκεκριμένη διασταύρωση θεωρείται πολύ **επικίνδυνη**.
- Ο μαέστρος εμφανίστηκε στη σκηνή.
- Ο γιος της κ. Μαργαρίτας είναι **τενόρος**.
- Η μέθοδος αυτή θεωρείται πολύ **αποτελεσματική**.
- Το μέγεθος της καταστροφής φάνηκε το πρωί.

5. Βάλε κόμμα όπου πρέπει στις παρακάτω προτάσεις.

- Δεν ξέρω αν θα προλάβω να διαβάσω τα μαθήματά μου. Αν τα προλάβω, θα έρθω να παίξουμε.
- Θα κέρδιζες το πρώτο βραβείο, αν έπαιρνες μέρος στο διαγωνισμό.
- Με ρώτησε αν ξέρω να παίζω ηλεκτρική κιθάρα.
- Φαίνεται ότι το πλοίο έφυγε χωρίς εμάς.
- Κάνει μαθήματα φωνητικής, για να γίνει τραγουδίστρια.

6. Φτιάξε το ουσιαστικό και το επίθετο που βγαίνει από τις παρακάτω λέξεις.

Ρήμα	Ουσιαστικό	Επίθετο (αρσενικό)	Επίθετο (θηλυκό)
αλιεύω	αλιεία	οξύς	οξεία
συνοδεύω	συνοδεία	αμβλύς	αμβλεία
θεραπεύω	θεραπεία	ευθύς	ευθεία
μαγεύω	μαγεία	βραδύς	βραδεία
δυσκολεύω	δυσκολία	ταχύς	ταχεία
προεδρεύω	προεδρία	ευρύς	ευρεία

7. Συμπλήρωσε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο του ουσιαστικού που παράγεται από το ρήμα ή το επίθετο που βρίσκεται στην παρένθεση, όπως στο παράδειγμα.

- Οι μοναχοί υπέβαλλαν το σώμα τους σε δοκιμασίες, όπως νηστεία (νηστεύω), συνεχή προσευχή, αϋπνία.
- Οι επιστήμονες δίνουν διαφορετικές **ερμηνείες** (ερμηνεύω) προσπαθώντας να εξηγήσουν αυτό το φαινόμενο.
- Όλο και περισσότερες χώρες στρέφονται στις ανανεώσιμες πηγές **ενέργειας** (ενεργώ).
- Η ωτίτιδα, μετά το κοινό συνάχι, είναι η πιο συνηθισμένη **ασθένεια** (ασθενής) της παιδικής ηλικίας.
- Οι τράπεζες εγγυώνται την **ασφάλεια** (ασφαλής) των ηλεκτρονικών συναλλαγών.
- Δεν έπαψε ποτέ να αγωνίζεται για να αποκαλυφθεί η **αλήθεια** (αληθής).

8. Στις παρακάτω προτάσεις υπογράμμισε τα αντικείμενα και κύκλωσε τα κατηγορούμενα.

- Το δοχείο περιείχε μαγειρικό αλάτι.
- Το φορτηγό ήταν **γεμάτο** χάλκινους σωλήνες.
- Φαινόταν **πεινασμένος** και του έδωσε λίγο ψωμί.
- Η άποψη αυτή είναι **λανθασμένη**.
- Λύσατε σωστά όλες τις ασκήσεις! Είστε **άριστοι μαθητές**.

9. Μετάτρεψε τις παρακάτω ρηματικές προτάσεις σε ονοματικές και το αντίστροφο.

- Αύξηση του βασικού μισθού. **Αυξάνεται ο βασικός μισθός.**
- Αναβολή αγώνων λόγω κακοκαιρίας. **Αναβάλλονται οι αγώνες λόγω κακοκαιρίας.**
- Ολοκληρώνονται τα οδικά έργα. **Ολοκλήρωση των οδικών έργων.**
- Ανακάλυψη εμβολίου για τη νέα γρίπη. **Ανακαλύφθηκε εμβόλιο για τη νέα γρίπη.**
- Διοργανώνεται εκδρομή στην Ιταλία. **Διοργάνωση εκδρομής στην Ιταλία.**
- Μειώθηκε η τιμή του πετρελαίου. **Μείωση της τιμής του πετρελαίου.**
- Προκηρύχθηκαν βουλευτικές εκλογές. **Προκήρυξη βουλευτικών εκλογών.**

- Εξερευνήθηκε τροπικό δάσος. **Εξερεύνηση τροπικού δάσους.**
- Ανάκληση του νέου νόμου για τα δάση. **Ανακαλείται ο νέος νόμος για τα δάση.**
- Καταστράφηκε αρχαίος ναός. **Καταστροφή αρχαίου ναού.**
- Έκρηξη ηφαιστείου στις Φιλιππίνες. **Εξερράγη ηφαίστειο στις Φιλιππίνες.**

10.Υπογράμμισε τις δευτερεύουσες προτάσεις και βάλε κόμμα όπου χρειάζεται.

- Άργησε να πάει στο γραφείο, γιατί συνάντησε μεγάλη κίνηση στο δρόμο.
- Μιας και γιόρταζε η ξαδέρφη μου, της αγοράσαμε ένα όμορφο δώρο.
- Νομίζω ότι κάποιος μας παρακολουθεί.
- Όταν διαβάσεις το βιβλίο, επιστρέψέ το στη βιβλιοθήκη.
- Θέλει να σπουδάσει γιατρός.

11.Ένωσε τα παρακάτω ζεύγη προτάσεων με τη λέξη που βρίσκεται στην παρένθεση.

- Ήταν μικρός. Δεν αγαπούσε τα βιβλία. (όταν)
Όταν ήταν μικρός, δεν αγαπούσε τα βιβλία.
- Χάρηκε πολύ. Συνάντησε τον αγαπημένο του συγγραφέα. (επειδή)
Χάρηκε πολύ, επειδή συνάντησε τον αγαπημένο του συγγραφέα.
- Οι γονείς του δεν είχαν χρήματα. Σπούδασε με υποτροφία στο καλύτερο Πανεπιστήμιο. (μολονότι)
Μολονότι οι γονείς του δεν είχαν χρήματα, σπούδασε με υποτροφία στο καλύτερο Πανεπιστήμιο.
- Η βλάβη ήταν τόσο απλή. Επισκευάστηκε αμέσως. (ώστε)
Η βλάβη ήταν τόσο απλή, ώστε επισκευάστηκε αμέσως.
- Φτάσαμε στο στάδιο. Άρχισε ο αγώνας. (μόλις)
Μόλις άρχισε ο αγώνας, φτάσαμε στο στάδιο.

12.Συμπλήρωσε τα κενά με το σωστό τύπο του επιθέτου «πολύς, πολλή, πολύ» και του επιρρήματος «πολύ».

- Τα **πολλά** λόγια είναι φτώχεια.

- Αποφάσισε να μη μας ακολουθήσει, γιατί είχε **πολλή** μελέτη.
- Η απόφαση για την κατασκευή του αγωγού είχε παρθεί **πολύ** καιρό πριν.
- Στο συνέδριο έγινε αναφορά σε δύο **πολύ** σημαντικές ανακαλύψεις στο χώρο της ιατρικής.
- Η κεραμική ήταν για **πολλούς** αιώνες η κύρια ασχολία των κατοίκων.
- **Πολύ** γρήγορα κατάλαβαν πως η κόρη τους διέθετε ένα μοναδικό ταλέντο.
- Τα παιδιά που έπαιζαν στην αλάνα έκαναν **πολλή** φασαρία.
- Η νύφη ήταν **πολύ** όμορφη.
- Έκανε **πολλή** ζέστη, γι' αυτό και στο στάδιο δεν υπήρχε **πολύς** κόσμος.

13. Συμπλήρωσε τα κενά των παρακάτω προτάσεων βάζοντας τα ρήματα της παρένθεσης στο σωστό μελλοντικό χρόνο.

Ολοκληρώθηκε η κατασκευή των εγκαταστάσεων για την πραγματοποίηση ενός τεράστιου πειράματος φυσικής που στοχεύει στην αναπαραγωγή των συνθηκών στην καρδιά του Ήλιου. Αν πετύχει, η ανθρωπότητα **θα έρθει** (έρχομαι) ένα βήμα πιο κοντά στην παραγωγή σχεδόν απεριόριστης ενέργειας.

Τα πειράματα **θα ξεκινήσουν** (ξεκινώ) σε λίγους μήνες, με τα πρώτα σημαντικά αποτελέσματα να αναμένονται σε δύο με τρία χρόνια. «Έχουμε απίστευτα πολλά να κάνουμε και απίστευτα πολλά να μάθουμε», πρόσθεσε ο Δρ Moses.

Στο επικείμενο πείραμα, ακραίες θερμοκρασίες **θα επιτευχθούν** (επιτυγχάνομαι) με τη χρήση πανίσχυρων λέιζερ. Όταν ενεργοποιηθούν, ο παλμός **θα διαρκέσει** (διαρκώ) μόλις λίγα νανοδευτερόλεπτα αλλά θα **μεταδώσει** (μεταδίδω) ενέργεια ισοδύναμη με 500 τρισεκατομμύρια Watts!

Αυτό το «ενεργειακό κέρδος» είναι το κλειδί. Οι επιστήμονες ελπίζουν ότι το Εθνικό Κέντρο Ανάφλεξης **θα απελευθερώσει** (απελευθερώνω) 10 με 100 φορές περισσότερη ενέργεια από την ποσότητα που **διοχετευθεί** (διοχετεύομαι) στα λέιζερ για να ξεκινήσει η αντίδραση.

14. Βρες σε ποια έγκλιση βρίσκονται τα υπογραμμισμένα ρήματα των παρακάτω προτάσεων.

- Αποφάσισε να επιστρέψει στην Ελλάδα για μόνιμη εγκατάσταση.
- Άφησέ με να δω τι έγγραψες.

- Το νησί γέμισε με τουρίστες. Υ
- Πρέπει να προσπαθήσεις περισσότερο. Υ
- Προτίμησε να μην αγοράσει τίποτα. Υ
- Ακολουθήστε τη συντομότερη διαδρομή. Π

15. Δώσε οδηγίες με διαφορετικούς τρόπους, όπως στο παράδειγμα.

A) **Χωριζόμαστε** σε ομάδες.

Να χωριστείτε σε ομάδες.

Χωριστείτε σε ομάδες.

B) **Διαλέγουμε** αρχηγό.

Να διαλέξετε αρχηγό.

Διαλέξτε αρχηγό.

Γ) **Επιλέγουμε** ένα τέρμα.

Να επιλέξετε ένα τέρμα.

Επιλέξτε ένα τέρμα.

Δ) **Ξεκινάμε** το παιχνίδι.

Να ξεκινήσετε το παιχνίδι.

Ξεκινήστε το παιχνίδι.

Ε) **Στρώνουμε** το τραπέζι.

Να στρώσετε το τραπέζι.

Στρώστε το τραπέζι.

Στ) **Μαγειρεύουμε** με τα καλύτερα υλικά.

Να μαγειρέψετε με τα καλύτερα υλικά.

Μαγειρέψτε με τα καλύτερα υλικά.

Z) **Επαναλαμβάνουμε** τη διαδικασία και για το υπόλοιπο μείγμα.

Να επαναλάβετε τη διαδικασία και για το υπόλοιπο μείγμα.

Επαναλάβετε τη διαδικασία και για το υπόλοιπο μείγμα.

Η) **Αντιγράψουμε** τη συνταγή στο τετράδιο.

Να αντιγράψετε τη συνταγή στο τετράδιο.

Αντιγράψτε τη συνταγή στο τετράδιο.

16. Συμπλήρωσε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις με το σωστό τύπο του αορίστου των ρημάτων που βρίσκονται στην παρένθεση.

- Μια καλοντυμένη κυρία μας **χαιρέτησε** (χαιρετώ) και **ζήτησε** (ζητώ) να δει τους γονείς μας.
- Η ομάδα μας **κέρδισε** (κερδίζω) όλα τα παιχνίδια του πρώτου γύρου και οι πόντοι που **άθροισε** (αθροίζω) αποτελούν ρεκόρ αγώνων.
- **Δανείσαμε** (δανείζω) στην Αλεξία ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι αλλά ακόμα να μας το επιστρέψει. Μήπως θεώρησε ότι της το **χαρίσαμε** (χαρίζω);
- Η γιαγιά μας **οδήγησε** (οδηγώ) στον κήπο. Τι υπέροχα άνθη! Μαγευτήκαμε από την ομορφιά τους, **μεθύσαμε** (μεθώ) από το άρωμά τους.
- Ο Φίλιππος μας **μήνυσε** (μηνώ) να φύγουμε χωρίς αυτόν, γιατί **χτύπησε** (χτυπώ) το πόδι του και ήταν αδύνατο να μας ακολουθήσει.

17. Συμπληρώστε τα ρήματα των προτάσεων με την κατάληξη –ήστε ή –είστε.

- Το μπουκάλι έγραφε: « Ανακιν**ήστε** καλά πριν από κάθε χρήση. Αναζητ**ήστε** στη συσκευασία τον τυχερό αριθμό».
- Όσοι αγοράζετε αυτοκίνητο αυτή την περίοδο επιδο**είστε** με 1.000€.
Ωφελ**είστε** ακόμη περισσότερο αν αποσύρετε το παλιό σας αυτοκίνητο.
- Οδηγ**ήστε** με προσοχή το αυτοκίνητό σας έως το πλησιέστερο συνεργείο. Μην οδηγ**ήστε** σε βιαστικά συμπεράσματα για το είδος και το μέγεθος της βλάβης.
- Αφού θεωρ**είστε** οι καλύτεροι σε αυτό το παιχνίδι, προσπαθ**ήστε** να συγκεντρώσετε περισσότερους πόντους από εμάς.
- Προχωρ**ήστε** δύο κουτάκια. Απαντ**ήστε** σωστά στην ερώτηση και κερδίστε 20 πόντους.

18. Συμπλήρωσε τον παρακάτω πίνακα.

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομαστική	ο ενδιαφέρων	η ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
Γενική	του ενδιαφέροντος	της ενδιαφέρουσας	του ενδιαφέροντος
Αιτιατική	τον ενδιαφέροντα	την ενδιαφέρουσα	το ενδιαφέρον
Κλητική	ενδιαφέρων	ενδιαφέρουσα	ενδιαφέρον

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομαστική	οι ενδιαφέροντες	οι ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα
Γενική	των ενδιαφερόντων	των ενδιαφερουσών	των ενδιαφερόντων
Αιτιατική	τους ενδιαφέροντες	τις ενδιαφέρουσες	τα ενδιαφέροντα
Κλητική	ενδιαφέροντες	ενδιαφέρουσες	ενδιαφέροντα

19. Συμπλήρωσε τις καταλήξεις που λείπουν: -ετε, -εται.

- Για να παίξετε στον επόμενο γύρο, θα πρέπει να τερματίσετε πρώτοι.
- Φαίνεται ότι θα κερδίσετε το πρωτάθλημα αήττητοι.
- Δεν επιτρέπεται να πιάνετε την μπάλα με τα χέρια.
- Πρώτη φορά συμβαίνει να συμφωνείτε όλοι για το τι παιχνίδι θα παίξετε.

20. Ξαναγράψε τις παρακάτω οδηγίες χρησιμοποιώντας συνοπτική προστακτική.

Να διαβάσετε καλά τις οδηγίες. Να επιλέξετε το πιόνι σας. Να το τοποθετήσετε στην αφετηρία. Να ρίξετε το ζάρι. Να μετακινήσετε το πιόνι τόσα τετράγωνα όσα ορίζει το ζάρι.

Διαβάστε καλά τις οδηγίες. **Επιλέξτε** το πιόνι σας. **Τοποθετήστε** το στην αφετηρία. **Ρίξτε** το ζάρι. **Μετακινήστε** το πιόνι τόσα τετράγωνα όσα ορίζει το ζάρι.